

troer jeg rigtignok, at der, naar alle disse Omstændigheder høves for Die, er skellig Grund til at gaae ind paa Forslaget, uden at tage strengt Hensyn til, hvad der er gjort i Fortiden, og hvad vi kunne eller ville gjøre i lignende Tilfælde i Fremtiden. Jeg har selv tilladt mig at udtale mig med Bestemthed ved Sagens foreløbige Behandling om Statens Erstatningsforpligtelse, og derved tillige erklæret, at jeg gjorde det med Hensyn til Fremtiden, fordi det vel kunde tænkes — med Guds Hjælp ikke i nogen nær Fremtid — men der kunde tænkes en saadan Krigsmolest, som Landet ikke kunde bære, hvilket f. Ex. var Tilfældet med den i 1807; thi det vilde utvivlsomt have oversteget Landets Kræfter, naar Erstatningen skulde været givet i et saadant Omfang, som er foreslaaet ved nærværende Leilighed.

Jeg tillader mig dernæst at vende mig til det andet Punkt i den ærede Ordførers Forsdrag, nemlig det, der angaaer de 3 Tilforordnede i Amtskomiteerne. Han har fremhævet, og, som det synes mig, vistnok med nogen Grund, at, hvis det var Amtet, som selv skulde betale en Deel af Erstatningen, vilde der ikke kunne blive Spørgsmaal om Tilforordnede; deri er jeg ganske enig med ham. Man vilde med megen Føie kunne tilbagevise et hvilket som helst Forslag, det være sig fra Regjeringen eller fra den lovgivende Magt, som gik ud paa, at Amtskomiteerne ikke selv skulde kunne afgjøre deres egen Erstatningspligt, naar Loven indeholdt den almindelige Regel; men jeg maa tillade mig at gjøre opmærksom paa, at denne Argumentation ikke træffer ganske; thi der er, vel at mærke, i Amtskomiteen en Repræsentant fra Regjeringen tilstede, som har en meget betydelig Indflydelse, nemlig Amtmanden, som er Komiteens Formand. Naar man veed, hvorledes saadanne Sager i Almindelighed behandles, naar man veed, hvilken Indflydelse Amtmanden i den Henseende kan gjøre gjældende, troer jeg ikke, at man kan sige, at Statens eller Finantsernes Interesse ligeoverfor de enkelte Amtskomiteer ikke skulde være fyldgjørende repræsenterede. Jeg troer netop, ogsaa her at kunne fremhæve et Exempel fra det Amt, som Udvalget saameget har sluttet sig til, nemlig Veile Amt. Udval-

get har meget bestemt paaberaabt sig, som en Grund for at følge denne Amtskomitees Forslag, at dens Medlemmer vare valgte af Beboerne i Amtet, og at altsaa det Forslag, som udgik af Amtskomiteen, væsentligt repræsenterede Amtets Beboeres egen Anskuelse, udtalt igjennem deres udvalgte Repræsentanter. Det vil jeg meget gjerne indrømme, at det største Antal af Veile Amtskomitees Medlemmer ere valgte af Communerne, og at man vistnok har Grund til at antage, at de valgte Repræsentanter have vidst at gjøre deres Indflydelse gjældende; men jeg har i denne Sag havt megen Leilighed til at vurdere den Nidkerhed og Dygtighed, hvormed Veile Amtmand har taget sig af dette Kuliggende, og navnlig den Omfarg, han har lagt for Dagen, for at ikke altfor ubetimelige Førdringer skulde gjøres til Statskassen, og jeg har havt Leilighed til at iagttage, i hvilken Grad hans velbegrundede Mening i mange Punkter har havt Indflydelse paa Sagens Afgjørelse, saa at jeg snarere er berettiget til at antage, at det er en meget væsentlig Indflydelse, som Regjeringen ved Sagens Behandling har sikket sig, idet Amtmanden er Formanden for Amtskomiteen. Jeg er aldeles sikker paa, at i Veile Amt ere Statens Interesser ligeoverfor Amtskommunen saa fuldstændigt repræsenterede, som det kunde see, og jeg holder mig forvisset om, at vi for Statskassen have en langt stærkere Forsvarer i Amtmanden som Formand, end man vil have i det Dieblit, man nødsager Amtmanden til at gjøre sig blot til Repræsentant for en enkelt Commune, og stiller et Par af Regjeringen valgte Controlleurer ligeoverfor ham. Den ærede Ordfører har ogsaa søgt af de foreliggende Arbeider, som Amtskomiteen har indsendt, at hente Beviser for Nødvendigheden af, at der søges tilveiebragt en større Genhed, end der hidtil har været, hvilket han har troet vilde kunne see ved 3 tilforordnede Regjeringscommissairer. Jeg skal dertil bemærke, at man for det Første maa være meget vaersom med af de nu foreliggende Arbeider at ulede nogen Slutning om, hvorledes Sagen i sin Endelighed vil stille sig. Det er kjendeligt, at med Undtagelse af Veile og Ribe Amt er de andre Amtskomiteers Arbeider